

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Fürdőtörvény és fürdőbank.

Sokáig csak jámbor óhajtás volt, majd lón belőle a Balatoni Szövetségnek és a Balneológiai Egyesületnek erősen megokolt követelése, a miből született a belügyminiszternek a képviselőházban kijelentett ígérete a magyar fürdőtörvény megalkotásáról, a mi végre szülte az értekezletet, mely az érdekelt faktorok bevonásával csak az imént tanácskozott a magyar fürdőtörvényről és az ezzel kapcsolatos fürdőbankról.

Pangott biz ez az ügy elég sokáig, kezdete volt 1911-ben, azóta eltekintve a Balatoni Szövetség és a Balneológiai Egyesület többszörös és igen erélyes sürgetésétől nem történt semmi hivatalos lépés. Esztendőket esztendőket után s a magyar intelligencia, a magyar vagyonos osztály minden évben elvégezte a maga nyári kivándorlását, vivén idegenbe a kisebb-nagyobb pénzt s miután azt elköltötte a külföldön, minden esztendő szaporította a magyar fürdő és üdülő helyek iránt való lenézést, a mely minden következő évadban nagyobb és nagyobb elhanyagolásban jutott külső kifejezésre. Az intéző hatalmak nem tudtak igazán megszámolni ennek az ügynek a jelentőségével. Indult milliomos szubvenciókkal iparfejlesztési

akció, nagyon is kétséges eredményekkel, de igen pozitív millióknak a kiszórásával, hanem a fürdőkben rejlő természeti kincsek igazi értékesítésének elősegítésével nem foglalkoztak úgy, amint azt ennek a nemzeti vagyoni és társadalmi kérdésnek az igazi értéke megkövetelte volna.

A Balatoni Szövetség már akkor, midőn 1911-ben egy belügyminiszteri tervezet alapján először került a nyilvánosság elé a magyar fürdőtörvény előkészítése, megmutatta az utat ennek a kérdésnek arra a megoldására, a mely egyedül célravezető. A magyar fürdőügy, az idegenforgalom és a turisztika e legmozgékonyabb, soha nem pihenő, mindig éber őrszeme az első pillanatban kijelölte a célravezető megoldás módját, kimondván, hogy minden olyan fürdőtörvény, mely azoknak a legégetőbb és legfontosabb kérdését: a hitelügyet nem tárgyalja, írott malaszt marad, a pangást a fellendülés csak akkor válthatja fel, ha a nagytőke a fürdőerába bekapcsolódik és épen úgy segíti fejleszteni ezeknek a nemzeti kincseknek az értékét, mint a hogy teszi ezt a termelés más ágaiban.

Teljes győzelmét jelenti az álláspontnak az, hogy a belügyminiszter által megindított akció első hivatalos mozzanata az egybevont értekezlet, a fürdőtörvény előkészítésével együttesen

tárgyalta a magyar fürdőhelyek bankjának ügyét. Ebben az összekapcsolásban benne van az, hogy a törvény biztosítaná a fürdőhelyek hitelképességét, a bank pedig kielégítené a már szinte halaszthatlan hiteligényeket.

A mi legujabban történt, az biztató kezdet, többet jelent, mint az eddigi kísérletezések, a melyek igazán csak arra voltak jók, hogy a magyar fürdőügy körül való tunya tétlenség ügy csoportosíttassék, hogy az lázas tevékenységnek tűnjön fel az avatatlan előtt. De most már igazán tenni kell. Ezeknek a világszerte páratlan magyar természeti kincseknek végre értékesülniök is kell, még pedig két irányban.

Rendezni kell a magyar fürdő és üdülő telepek ügyét első sorban azért, mert az amugy is szegényedő ország, nehezen viseli el a tehetősebbek nyári abszintizmusának idegenbe háramló millióit, a melyeknek itthon kellene termelni újabb és újabb milliókat. Gátépítésnek kell megindulni a rengeteg pénz kiáramlása ellen. Az utazási szenvedélyt, a mely növekszik a művelődéssel és a közlekedés fejlődésével, senki meggátolni nem akarja. Hanem az a törekvés már teljesen jogosult, hogy a huzamos nyári kúntartózkodásra fordított pénz maradjon itthon, mikor megvannak a hasonló gyógyerejű fürdők, itt van a világon sehol meg

Karcsi beszélni kezd.

(Gyermek-megfigyelés.)

III.

Írta: Kollányi Ödön.

„Erre ment két bácsi. Az egyiknek hosszú szakála volt, a másiknak nem volt szakála.” „Két bácsi jött a kocsin. Az egyik katona bácsi, a másik csak bácsi.” „Az tűzér, az meg katona (baka).”

Kijelentette, hogy ő leány akar lenni, hogy függője legyen.

Meleg a levele s azt mondja, hogy a nagymamától visszamelegítőt kér. Valami hatókészülékre gondolt.

„Miki mutassa meg, hol van a Tisza?” „Szól néhány évvel idősebb unokabátyához. Hát mi a Tisza — kérdezem Karcsit. „Lát az is egy Duna!”

„Mamának a haja egyszer fehér lesz és akkor ő lesz az én nagymamám.”

A borbély lenyírta Karcsi haját. A haját szeszöppörte a lány s tűzbe akarta dobni. Karcsi keserves sírásra fakadt s kérte, hogy ne tegye a tűzbe az ő haját. Amikor mégis elégették, csodálkozva kérdezte, hogy hát az miért nem fáj neki?

A kenyérdarab, amit vacsoránál kapott, valahogyan zöldpaprikához ért. Nagyon eszipte a száját és sírni kezdett. Hogy a csipés megszűnjék, cukrot kapott. Másnap vacsoránál ismét panaszkodni kezdett, hogy eszi a paprika. Kitént, hogy cukrot akart.

Gyakran nekünk, felnőtteknek igen egyszerűnek látszik némely dolog, pedig a gyermek előtt olyan probléma, mely hetekig, sőt hónapokig foglalkoztatja őt. Pl. Karcsi szemben ül velem az asztalnál s azt kérdezi, melyik az én jobb kezem? Megmondom. Azután kérdezi, hogy melyik az ő jobb keze? Megmutatom. Sehogy sem ment a dolog a fejébe, hogy nekem másik oldalon van a jobb kezem mint neki. Azután leszállt székéről, hozzám jött és szemközt állva ismét kérdezte, így sem értette. Most mellém állítottam, hogy jobb kezünk egy irányba essék. Ekkor látszólag megnyugodott. De ezután még nagyon sokszor kérdezte a legkülönbözőbb helyzetekben, hogy melyik az én jobb és bal kezem s melyik az övé. Körülbelül fél év múlva keztyűt húzott a jobb kezére s örömmel mondogatt, hogy bármerre fordul, mindig az a jobb keze, amelyiken keztyű van. Majdnem öt éves volt már, amikor a képen a vele szemben álló alak jobb és bal kezét biztosan megjelölte.

4—5. évig.

Életének ezen szakában használt feltűnőbb szavak és kifejezések: „En is kérek ijesztő fejet” (álarcot). „Mama, az uccán egy néninek bácsi-kalapja volt” (férfikalapja). Kapaszkodó-tű (horgolótű). Szappanbugyorék (buborék). Mindenmilyen (mindenféle). Húzósgép (cséplőgép, melyet ökrök húztak). Az uccán kőrakásdombot csinálnak. „Végrehára (végre valahára) a Stefánia-úthoz ér-

tünk.” Kicsinykébb (kisebb). „Álmodásban (álomban) láttam.”

„Dezsi külön (egyedül) ment kocsolyázni.” „Mama úgy néz, mint a kis Paula. Egyszer a fehérszemét (szemfehérét) látom, máskor a feketét” (szembogarát). Kérem a képeskönyvem, de nem azt a magasat” (széleset). A ruhakar (ruhája karja) nincs feltámasztva (feltürve), mondja, amikor mosakodni akar. A percet mindig karperecnek mondja. A könyv csukója (táblája). Annyi mindenféle ránc (sok csomó) van a madzagon. „A vágóhídon hámozzák le a búbecéket?” Miért? „Hát látom, amikor a kocsin viszik (t. i. a mészárosokhoz) már nincs rajtuk bőr.” „Papa kezével nézte meg az üveget?” Fürdik s így szól anyjához: „Kóstolja csak meg az újjával, hogy milyen meleg.” „A fogammal meg sem láttam a borsot, olyan kicsiny volt.” „Nézz meg a kezével.” Máskor meg nem elégszik meg azzal, hogy megnéz valamit, hanem nyomósításként hozzá teszi, hogy szemével. A kocsikerék sínét (sín, t. i. nyomot) hagy a földön. Azt kérdezi, hogy mi legyen ő? kőműves vagy házas? (aki házat épít). „Szultán (nagyapácák kutyája) most már nem olyan akaratos (mérge) mert meg van kötve s a cicák fejét sem eheti meg.” Ugyanis a kutya mindig meg akarta enni a tejet, amit a kis cicák kaptak s Karcsi azt hitte, hogy a cicák fejét akarja leharapni. „Papa rendes ember (t. i. nem katona); a ruhája is rendes.” Dohánypor megy a szemébe. Sírni kezd s azt mondja, hogy valami

Nyári menetredek kaphatók Löwy B. könyvkereskedésében.

nem található Balaton a maga tündéri világával.

A másik része a kérdésnek a magyar fürdők igazi belső értékének a kifejtése. A mai beruházások mellett, mikor a hitel teljes hiánya meggátolt majdnem minden értékesebb és hosszabb időn keresztül értékesülő beruházást, gyógyforrásaink alig jelentettek többet közönséges ivókutaknál, hiába emelte ezeket a tudományos analízis magasan a hasonló külföldiek fölé, a közönséges szegénység nem engedte ezeket gyógyértékük szerint érvényesülni, mert hitel nélkül a mai modern üzleti világban nincs boldogulás.

A biztató kezdet nyomán kell haladni, ezt a nagy nemzeti és vagyonkérdést többé sem elejteni, sem más kisebb érdek által háttérbe szoríttatni nem szabad s annak végleges megoldásánál figyelembe kell venni minden ezen a téren eddig kipróbált buzgalmat és tudást.

Zala vármegye új építkezési szabályrendelete.

III. rész. Az építkezéseknél figyelembe veendő közegészségügyi, szilárdsági, közbiztonsági, tűz- és közrendészeti követelmények.

53. §. Minden háztulajdonos köteles meglevő régi, valamint újból építendő házában szemétdödröt és árnyékszékét építeni, azoknak tartalmát időközönként kihordatni és arról mindig gondoskodni, hogy azokból az ürülék vagy a trágyalé az udvarra, az utcára, vagy a szomszéd telkére ki ne folyék.

Pöcegdödrök tartalmát a beltelekre kihordani nem szabad.

Trágya-, szemét- és pöcegdödrök a szomszéd telektől legalább 2 méter, kutaktól pedig legalább 12 méter távolságra építendők. Amennyiben a hely elégtelensége miatt az építkezés nem volna így kivihető, a trágya-, szemét- és pöcegdödrök a kutakhoz közelebb is építhetők, de azoknak fenék- és oldalfalai 15 centiméter vastag, áthatlan betonból készítenők. A trágya-, szemét- és

pöcegdödrök 6 méternél közelebb a kuthoz ekkor sem hozhatók. Árnyékszékek, ólak, trágya-, szemét- és pöcegdödrök az utca vonalába nem építhetők s a szemét és pöcegdödrök földve tartandók.

A trágya- és pöcegdödrök oldal- és fenékfalazata, ha téglából épült, vizálló habarccsal készítenők és belülről legalább 30 centiméter vastag jól átgurtt agyagtapasszal burkolandók. A fal vastagsága, annak anyaga a helyi viszonyok szerint állapítandó meg.

54. §. Minden ház- és telektulajdonos köteles a község belterületén levő lakóházát és telkét kerítéssel ellátni. Az észak-déli irányban húzódó utcákon levő telkek tulajdonosai az északi-, a kelet-nyugati irányban húzódó utcákon levő telkek tulajdonosai a keleti oldalon tartoznak megépíteni, amennyiben a szokás stb. mást nem állapított meg a gyakorlatban. Az utcavonallal ellenkező oldalon, a beltelek végén levő kerítést 2 beltelek érintkezése esetén a tulajdonosok közösen tartoznak megépíteni.

Épületek között könnyen gyúlható anyagból, mint pld. venyige, gyalogfenyő stb. kerítést készíteni tilva van.

55. §. Építési anyagot és állványt csak akként szabad elhelyezni, hogy a közlekedés azok által ne akadályoztassék.

Az építési anyagok és állványok az építkezés befejezése után 8 nap alatt eltakarítandók.

56. §. Újonnan épített lakházba mindaddig nem szabad beköltözni, amíg az épületet a községi előjáróság, a községi illetve a körorvossal meg nem vizsgálja s arra a lakhatási engedélyt meg nem adja. Az engedély írásban adandó ki.

58. §. Engedély nélkül, vagy az engedélytől eltérőleg emelt épületek, amennyiben közegészségügyi, közbiztonsági, tűzrendészeti, szilárdsági, vagy más köztekintetékben szükségesnek látszik és megfelelően át nem alakíthatók, hatósági határozat alapján lebontandók.

58. §. Roskadozó épületek, ha azokat a tulajdonos vagy a lakó hatósági meghagyás dacára záros határidő alatt ki nem javíttatja, vagy le nem bontja, hatósági határozat alapján az illető tulajdonos költségére lebontandók.

59. §. Telkek felosztásánál és új utcák nyitásánál minden ház- és telektulajdonos a község belterületén levő lakóháza és telke előtt járdát tartozik építeni. A járda vonalát, szintjét, szélességét és anyagát a képviselőtestület állapítja meg.

Ha a ház- és telektulajdonosok a hatóság

által kitűzött határidőben nem tennének eleget járdaépítési kötelezettségüknek, a járda az ő költségükre a községi előjáróság által lesz elkészítendő.

A járdák jókarban tartásáról és tisztításáról a telektulajdonosok, az utcák és folyókák (árkok) tisztántartásáról pedig a községi előjáróság tartozik gondoskodni, amennyiben erről az 1890: I. t.-c. másként nem rendelkezik.

60. §. Minden üzlettelep, gyár vagy gőzmalom, mely az egészségre káros hatású, vagy tűzveszélyes, csak a község belterületén kívül, az iparhatóság által meghatározandó helyen építhető fel. A gyárakban és üzlettelepeken felállítandó gőzvezetők, gőzgépek, mozdonyok vagy nagyobb tüzelők helyisége, amennyiben más rendelkezés nem irányadó, a szomszédos telektől legalább 4 méter távolságban helyezendő és a szomszéd felől tűzmentes falazattal elárándó, a gyári tüzelőhelyek kéményei pedig szikrafogóval látandók el.

61. §. Jelen szabályrendelet rendőri tisztségűinek, rendelkezéseinek megszegése kihágást képez és amennyiben nem az 1879: 40. t.-c. 117—119., 125. és 141. §§-ai alapján büntetendő, 4 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással büntetendő.

62. §. E szabályrendelet hatálya Zalaegerszeg és Nagykanizsa r. t. városok kivételével a vármegye egész területére kiterjed és jóváhagyás után a szabályszerű kihirdetést követő napon lép életbe.

63. §. Ezen szabályrendelettel a 3277/1903. jk. 278. számú építkezési szabályrendelet és a szabályrendeletnek a 71. 056 889. számú belügyminiszteri jóváhagyással ellátott 12.413/184. jkv. számú tűzrendészeti szabályrendelettel érvényben hagyott 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 38. és 39. §§-ai hatályon kívül helyezhetnek.

NESTLÉ FÉLE
régbevált **GYERMEKLISZT**

Próbadozokat, valamint orvosi röpiratot
a gyermeknevelésről díjtalanul küld a
HENRI NESTLÉ cég, WIEN, I., Biberstrasse 182P

keserű van a szemében. Egy kutya ugatását hallottuk. De hallottuk az ugatás visszhangját is. Erre Karsci ezt a megjegyzést tette: „Visszatükrözik az ugatás.” „Ez a ruha nem egyenes, nagyon görbe” (gyűrött). Volt egy német cselédünk, aki mindenre ezt mondta: „Ja, bitte.” Mikor elment, Karsci így emlegette: „A japite már Bécsben van.” A madzag kikötődött (kioldódott).

„Az eget (egyet) hogyan kell rajzolni?” „Ki fűtültette (fűtülteti) a vonatot?” „Ha lenne hó, beraknánk a hót a kocsiba.” „Apus megehettye (megeheti) a szőlőt.”

Megpróbálkozik szomagyarázatokkal is: „Azért rendőr, mert rendet csinál.” „Az orosz az rossz — ugy-e?” „A testőrök a király testét őrzik, hogy valaki meg ne karcolja őt.” „Azért teknősbéka, mert teknője van.”

Gondolatait már hasonlatokkal világítja meg: „Olyan hideg a kezem, mint a jég.” „Olyan nagy, mint a ló.” „Ugy futottam, mint a szélvész.” „A gyerek úszott a lépcsőn (lecsúszott a lépcső korlátján), mint a liba.” „A fehér katonaló úgy ugrált, mint a kutyuska.”

Negyedik életévének betöltése körül valóságos kérdészi düh szállja meg. Kérdései, amelyek lehetősen sokoldalú érdeklődésről tanúskodnak, a következők: „Ha a menyországban leszünk, akkor lesz nekünk ruhánk?” „Hogyan érzem azt, hogy a cukor édes?” „Mi volt a mama, amikor a nagymama még kislány volt?” „A szitakötő (a

rovar) hogyan köti a szitát?” Lovat hall prüszkölni, erre azt kérdezi, hogy a ló mibe törül az orrát? „Papa, mi az a rang?” „A tábornok nagyragó?” „A rákok miért nem tudnak beszélni, hiszen van szájuk.” „Amikor névnapom van, akkor vagyok Károly?” (Mert mi csak Karscinak hívjuk.) „Mi mérgeesebb? A csendőr vagy a rendőr?” (t. i. melyiktől kell jobban félni?). „Mekkora melle van a szűnyognak?” — Kicsiny. „Olyan kicsiny, mint a térképen Pozsony?” (A várost jelölő kör.) „Mekkora a gyík, amikor még pólyasbaba?” „Hol van a tojás a tyúkban?” „A hajó nem tiporja el a vízben a békákat?” „Mikor kicsi voltam, ki hozott engem a földre?” „Ha meghalunk, ki visz fel bennünket az égbe?” „Miért fehér a hó?” „Miért nem esik le a nap?” A hajgyökérről hallott valamit s azt kérdezte, hogy a lábunknak is van-e gyökere? „A nénikből nagymama lesz?” „Hát a lányokkal mi lesz?” „Kiből lesz a kocsis?” — Gyerekből. „Abból a gyerekből, aki csunyan ül az asztalnál?” stb. stb.

Mint afféle pedagógus elhatároztam, hogy kérdéseire híven válaszolni fogok. Azonban rövid idő alatt beláttam, hogy az lehetetlen. Nemcsak olyan kérdésekre nem lehetett, vagy nem volt érdemes válaszolni, amelyek tisztán gépies kérdések voltak, amelyek csak úgy szólván időöltésre szolgáltak, hanem a gyermek természetes kíváncsiságából eredő kérdések közt is számos van olyan, amelyre nem lehet válaszolni. Pl: „Miből lesz a kocsis?” — Gyerekből. „Hát

a gyerek?” — Pólyasbabából. „Hát a pólyasbaba?” „Miből lesz a cigány?” „Cigánygyerekből.” Hát a cigánygyerekek? stb.

Gyakran bosszantott, hogy épen dolgoztam valamit vagy olvastam, egyszer csak rángatja kabátomat s azt kérdezi, hogy van-e a lovagnak papájka s hol van, meg hogy a Hamupipókék miért szeretik a hamut, azután miért vonat a légvonatot, miért lány az oroszlan stb. Egyszer azt gondoltam, hogy majd kifogok én rajta; majd én kérdezek tőle, mit szólna hozzá? Amikor ismét ily meddő kérdéssel akart merényletet elkövetni ellenem, közbevettem s azt kérdeztem tőle, hogy miért van a macskának farka? A gyerek meghökken, nézett rám egy ideig, azután azt mondta: „Azért” — és ott hagyott. Ettől az időtől kezdve könnyű dolgom volt. Ha éretlen kérdéssel támadott meg, csak azt feleltem: azért. Akkor elhallgatott.

Egy földrajzi atlaszban néptípusokat nézeget. Az európai férfira és a kínai nőre azt mondta, hogy szép. A többi csunya.

Rossz idő volt s kocsin mentek anyjával valahova. Máskor jó időben is azt mondta, hogy csunya idő van, azért kocsin kell menni.

„Ne ugrálj — szólok rá — mert eltörik a lábad.” „Majd kapok újat” — feleli.

„Azt a könyvet kérem, amelyikben Budapest, Győr és Ógyalla van” (t. i. földrajzi atlaszt).

A fekete szövetre azt mondja, hogy az temetőbe való.

Megindult a föld.

Tapolcza, 1914. május 16.

A végzet, a sors az úr fölöttünk. Minden mozdulatunkat, lépésünket kíséri. Velünk van mindenütt, magunkban hordjuk. Ott van a bogár csipésében, a villám sujtásában, az ember gyilkos törében, a ló vad-ságában, a gép engedetlenségében, ott van minden darab kőben, minden csöpp ételben, minden gyümölcsben. Ki tudja: melyik, melyiknek okozza a halált, a véget. Ott rohog velünk a vonaton. Ki tudja előre, nem lesz-e az élet-vonattal halál-vonattá? Mindig csak a végzet otromba, gyilkos lépése: a szerencsétlenség tárja föl előttünk az iszonyú játékot, a szörnyű pillanatot, mely halált okoz, mely élni enged.

Csak egy pillanattal állította meg előbb Balogh mozdonyvezető a vonatot és sok-sok ember és vagyon kerülte el a halált. Ez a pillanat: a sors játéka. Ebben a pillanatban láthatjuk meg, hogy mi mindig a Végzet vonatján ülünk, mindig a Végzet földjén járunk.

Hétfőn a rendes időben indult Keneséről a személyvonat, melynek délután öt órákor kell Tapolczára érkeznie. Kenesén van a kitérő. Ott várta be a tehervonatot, mely talán csak öt perce, hogy elhaladt a Kenese és Füzfő közötti Sárhegy előtt, minden baj nélkül.

A személyvonat mozdonyvezetője, közel ötéves az ugynevezett Fánccsér-oldalhoz, nagy profelhőt vett észre, mely gyanus volt neki és megállította a vonatot. Láta, hogy megindult a hegy, csuszik lefelé és ha nem menekülnének, eltemeti őket. Az utasok nem várták mire vélni a megállást és a nagy kiabálást, mind kiugráltak a kocsikból és elmenekültek a veszélyes helyről.

Iszonyu látvány tárult eléjük. A nagy agyaghegy, úgy háromszáz méter hosszúságban, elvált és csuszott lefelé. Hatalmas partok szakadtak el, csuszak lefelé, nagy agyagtömegek, mint valami lavinák gördültek rémes erővel; gyökerekkel átszőtt, akácással beültetett humus zuhant le a mélységbe. A megindult föld, a lecsuszó hegy maga előtt tolt a vasuti töltést, a sürgönypóznákat, bele a Balatonba. A három-négyszáz méter hosszán megindult, lecsuszó hegy keleti szárnya elkapta a vonatot és négy kocsiját és vitte, beledöntötte a Balatonba.

Ha a mozdonyvezető egy pillanattal később állítja meg a vonatot, az embereknek nincs idejük menekülni, az egész vonat bent lett volna a csuszamlás irányában és elpusztul; s egy pillanat: az élet vonata — a halál vonata.

A felfordult mozdony és kocsik, mint az élettelen bogár: kerekeikkel fölfelé, fekszenek beburódva a víz partján. A hasuk keresztül-kasul van pántozva szerkezettel, rudakkal, csövekkel, fékekkel: az élet véreivel. De a vér: a gőz nem kering a szívből: a mozdonyban. Holtan fekszik ott az óriás. A feje: a kéménye mélyen belefúródott a Balaton piszkos iszapjába. A más-kor fényes csavarjai, csillogó rézfogantyúi, kerekei, sárosak. A Balaton hullámai élesen csapódnak a hatalmas fekete testéhez. A víz szemtelenkedik be a szerkezeteibe.

Kíváncsi emberek, köztük karesu nők is, csodálva járkálnak körül a halott óriást. Rálépnek testére. Most nem félnek tőle, nem kerülnek el, mert halott: nem tud elindulni, nem okozhat halált. Tehetőlenül fekszik a vízben. Sáros, iszapos, összetört. Szegény mozdony. Mennyi terhet mennyi embert, vittél, s most neked addig kell a sárban, a vízben holtan feküdni, míg megszán az ember, kit te a hátadon hordtál és kiemel a halál pocsolójából.

Hosszú sorban munkások dolgoznak. Ás-nak, töltenek, talicskálnak, bődét építenek. Mérnökök járkálnak és parancsolnak.

Az utasok sokasága nézeget, bámul, érdeklődik, kérdezősködik. A kétszázötven méter hosszú uton, melyet gyalog kell megjárni a másik vonatig, mindenki kérdezősködik. A beszédesebb, hordárnak felesapott vasúti munkások el-el mondják az érdeklődőknek a hiteles történetet: hogy megindult a föld...

A kalauzok, a vasutasok kiabálnak: hogy tessék sietni, mert nem vár tovább a vonat. Az átszálló utasok bizony szeretnének még nézegetni, mert rettenetes szép látványt nyújt a megindult föld. De nem lehet. A vonat lassan megindul. Az egyik Pest felé, a másik Tapolcza felé. Magunk maradunk, néhány kíváncsi kiránduló.

Égnek meredő falak formálnak a pontusi korú rétegek. Az óriás háttér előtt emelkedik a pusztulás főnséges szép kialakulása. A meredek, réteges falak a magasból a mélységbe zuhant akácás, hatalmas tornyokat, templomokat, hegycsúcsokat formált az egy-

mást legyűrő, fölemelő tömeg. Mintha föld-rengés rázta volna meg az egész hegyet, tele van hatalmas, hosszú repedésekkel, kiálló szirtfokokkal. De míg a meredek falak alját a lehullott törmelék takarja el, addig új hegyek, dombok épültek a négyyszögletes agyagmárgadarabokból.

A hetven-nyolcvan méter mélységben, a pusztulás, a romhalmaz között fiatal akácok zöldelnek, melyek a felső parttal szakadtak le; amott a huszméteres „Csucos-part”, mely már egy régebbi omlásból maradt meg.

Kapaszkodva járjuk a dombokat és egy-egy magasabb helyen megpihelve, gyönyörködünk a pusztulásba, a Balatonba, mely ott szürkél a borús időben. Hallgatjuk a tudós geológus, Laczkó Dezső veszprémi gimnáziumi igazgató magyarázatát: így nagyobbodik a Balaton; a csuszamlásnak az oka az alsó rétegekből fakadó víz, mely átmedvesítette az alsó agyagréteget, melyen megesusztott a felső tömeg.

Itt járt a napokban dr. Lóczy Lajos, a földtani intézet igazgatója, geológus, ki megvizsgálta az érdekes hegyesuszást és véleményt mondott róla. Különböző Lóczy ezt előre meg is jövendölte.

Mire leérünk, nagy társaságot találunk. Megérkezett a vasuti bizottság Bacsinzky Vladimir dr. zágrábi üzletvezető vezetésével és nagyban tanácskoznak. Annyi a mérnök, hogy sok. Köztük sűrűnek, forognak az érdekelte tapolczai osztálymérnökség mérnökei is, Kun főmérnök, Fodor és Ruszkay osztálymérnökök és Halász fűtőházi főnök.

Van bizony mit megtanácskozni. Vitatkoznak is sokat, mert hamar is szeretnék a forgalmat helyreállítani, meg jól, biztosan is elhelyezni. Már ki is jelölték az új pálya irányát. Jó mélyen, némely helyen tíz, tizenöt méternyire a parttól, bent a Balatonban lesz az új hatszáz méter hosszú új vonal. Így akarják kikerülni a veszélyes, megbizhatlan területet.

De már itt vannak a vonatok, meg az eső is barátságosan esik, hát bizony ott hagyjuk a tanácskozó társaságot, mely még mindig latolgatja a geológusok véleményét és megvitatja a felmerült terveket. De egyben megállapodtak: az új vonalnak a leg-rövidebb idő, körülbelül hat hét alatt, el kell készülnie. — A hatszáz méter hosszú, vízbe épített vasut újabb szépsége lesz a Balatonnak.

Beülve az új, de kevésbé kényelmes,

FÉLE
KISZT

i rőpiratot
ul küld a
erstrasse 182P

Hát a pólyás-
? „Cigány-
ek?” stb.

en dolgoztam
egyszer csak
érdezi, hogy
ol van, meg
zeretik a ha-
gvonatot, miért

azt gondol-
ta; majd én
amikor ismét
rényletet el-
s azt kér-
macskának
nézett rám
„Azért” —

ötől kezdve
n kérdéssel
tem: azért.

usokat né-
kinai nőre
csunya.

ek anyjával
azt mondta,
ocsin kell

ert eltörök
feleli.

rikben Bu-
(t. i. föld-

, hogy az

„Miklós bácsi egyik lovát nem lehet be-
ogni — mondom — mert köhög.” Karesi
im néz s így szól: „A ló nem köhög.”
„Miért nem köhög?” — kérdezem. „Azért”
— válaszol. Meg akarván tudni, hogy mit
gondol a gyerek, újra kérdezem, hogy miért
nem köhög a ló? „Azért — válaszol —
mert a ló nem szokott beteg lenni.”

Ebéd alatt felállok az asztal mellől s
közben az abroszt egy kissé félrehúztam.
Erre karesi ily megrovásban részesít: „Papa
s Miki kezd lenni.” (T. i. ez a kalamitás
Wiki nevű unokabátyjával szokott meg-
történni.)

Este már ágyban fekszik és kiszól a
másik szobában lévő anyjához: „Mamuska!”
— Mit akarsz? Karesi hallgat. Anyja kér-
tőle, hogy miért hallgat? „Hát gondolko-
zom” — feleli.

Lefekvés előtt rendszeren ezzel a kíván-
zággal búcsúzik tőlem: „Alugyék jól!” En-
nek analogiájára, amikor iskolába indulok
utánam szól: „Tanítson jól!”

Azt mondja, hogy ő vonat. Mivel éppen
cukrot eszik, azt a megjegyzést teszem,
hogy a vonat nem eszik cukrot. „A vonatot
fűteni kell; a cukor a szén” — hangzik a
logikus felelet.

Egy idő óta olyan határozatlanul beszél:
„Két ember volt vagy mennyi.” „Holnap
megyünk el vagy mikor” stb.

Ha pl. ebéd alatt Dezső figyelmezteti,
hogy könyökét ne tegye az asztalra, azt
mondja: „Ugy-e, papa, én kocsis bácsi

vagyok.” Ez azt jelenti, hogy neki tehát
szabad így ülnie.

Holdfényes este megyünk hazafelé. Egyik
bácsija leveszi kalapját Erre Karesi meg-
szólal: „Bácsi majd boldszúrást kap.”

Édes anyja akkor lép be a szobába,
amikor az íróasztalon álló órával babrált.
Arra a kérdésre, hogy mit csinál, azt fe-
lelte, hogy előbbre akarja igazítani, hogy
apus hamarabb jöjjön haza.

Ha valaki nem tudná, hogyan kell a
csillagokat vizsgálni annak Karesi erre
nézve a következő útbaigazítást adja: egy
hosszú csövet kell tenni a csillagokhoz s
azon megnézni a csillagokat.

Ugy látszik, nem lesz belőle valami nagy
matematikus. Négy és fél éves korában a
háromról még nincs tiszta fogalma, csak a
kettőről. Nálunk volt kis unokabátyja. Ami-
kor eltávoztak, Karesi két nap mulva azt
kérdezte, hogy hány éve már annak, hogy
Pityóék elmentek? Pár nappal később meg
azt kérdezte, hogy negyven vagy száz éve
már, hogy itt volt Pityó? Kérdezzük, hogy
mi az év? Azt mondja, hogy egy nap.
Néhány hónappal később el tudott szám-
lálni harmincig. De a husz és a harminc
sokszor nem jutott eszébe. Ha valamely
kisebb mennyiséget hallott (pl. öt óra),
akkor elkezdett számolni: egy, kettő, három,
négy, öt. — „Az nem sok” — jelentette
ki. Ha nagyobb mennyiségről volt szó, pl.
tizenötörről, amikor hosszabb ideig kellett
számlálni, akkor azt mondta: „Az sok.”

Ha még nagyobb mennyiségről hallott, pl.
negyven, ötven, akkor valakit megkért, hogy
a számokat mondja el odáig. Mikor ez
megtörtént, kimondta véleményét: „Az na-
gyon sok.”

Az adás-vevés fogalmával is nagyon ne-
hezen jő tisztába. Tehát jó kereskedő is
aligha lenne belőle. Azt gondolja, ha ve-
szünk valamit, az áru mellett még pénzt is
kapunk. Valószínű az zavarta meg, hogy
nagyobb pénzzel fizettünk s visszakaptunk
belőle. Máskor így szól: „Apus kap pénzt,
azt eladja, azután megint kap.” Vagy: „Apus
adjon ceruzát.” — Nincs. „Hát vegyen.” —
Nincs pénzem. „Hát vegyen a boltban” (t.
i. pénzt). „A krajcár — krajcár és nem
pézt” — mondja.

Olykor az időt is térbeli távolsággal méri.
Este lefekszik és kér, hogy csak ilyen so-
káig (két keze közötti távolságot mutatja)
maradjunk mellette. Vagy építőkövekkel
épít s két tenyerét egymáshoz közel tartva
így szól: „Ennyi idő alatt építettem.”

A nyomtatás, írás iránt nagyon érdeklő-
dik. Ha nyomtatás kerül kezébe, folyton
kérdégeti, hogy milyen betű ez és az?

Szeret dalolni. A cselédektől hallott da-
lokat mind énekl.

Ismét szükségesnek látja annak hangoz-
tatását, hogy ő már nagy. Anyja így szól
hozza: „Te kis majmom.” Erre azt mondja:
„Én nem vagyok kis majom.” „Hát mi-
lyen?” — „Nagy.”

(Folyt. köv.)

Tapolczán. Festmények bátor gladiátor élete, mindig a zsarnok ve, a szegények és az ideálok e forrásából sebb művészi alkotás két író zsenális et két hatalmas hatás középpontjában Spar- kivüli szenvedélyes eg. Sauria, Bern- polit lélekemelő költe- a Gladiátorok ot, mely rendkívüli gikus tetteket mutat ja a régi rómaiak k. A hatfelvonásos mekebb alkotása a nek, ma este mutatja

vesedése a folyó v lkező volt: Szü- alozásoké 179, — s ek.

enekar Tapolczán. unk már több alk- zett, bajai tambur- órakoztatja a Bal- ünket.

czán. A honvé- csapata, egy vezér 16 százados, folyó nyi szempontból

főszolgabírák. A együlésen Takács ajos zalaegerszegi István szolgabíró ki, akik folyó évi nak nyugalomba

A zalamegyei hir- niszán megjelenő atonfüreden meg- 6-nál szerkesztő rlap eddigi felelős dar ügyvéd volt, 1-én dr. Szabó atonfüredi Hirlap dr. Szántó Béla vállalta magára s hivatalát. — A any hétél ezelőtt onban már meg-

ikétnémak heves- kolai évre több elvétel iránti kér- beterjesztendők. zet igazgatósága) ad.

api sajtó meg- mit a híressé vált Ernő főherceg és is házasságából negerszegi anyai szeg nem nagy. zesen 5 korona egyútt osztoz- cs József is.

tek. Pongrác, 2-én, 13-án és án tisztelegni, minden reménye nk a kritikus nk volt a két nk tettek. Ilyen olykor május n ez is meg-

A mult vasár- rtint Balaton- ovics Ferenc ttség rész- gyenlőre csak hint Balaton- a az aszfóli üzemzavar égéhez hiven, balatonfüredi a Hoffmann-

féle ház előtt levő transformátorban és itt érte utól végzete a szerencsétlen főszerelőt. Szemtanuk állítása szerint Atyimovics gummikeztyűs balkezevel be akarta illeszteni a biztosítékot, de a beillesztés pillanatában láng csapott ki a készülékből, Atyimovics ijedtében egy kissé megcsuszott, e közben pusztá kezével megérintette a vezetékét és a következő pillanatban élettelenül terült el a földön. A néhány perc múlva megérkezett dr. Stolczer József járási orvos már nem segíthetett rajta és csak a beállott halált konstataálhatta. A hatóság megindította a nyomozást a szerencsétlenség kiderítésére és e célból úgy a vizsgálóbíró, mint a kir. ügyész, kiszálltak Balatonfüredre: Hivatásának áldozatát, szegény Atyimovics Ferencet, özvegye és jóbarátai gyászolják. — A szerencsétlenség folytán, miután más szakavatott szerelő nincs a villanytelepen, a hatóság kikapcsoltatta az áramot.

Vásározkók figyelmébe. A soproni kereskedelmi és iparkamara által kiadott vásári helypenz-díjszabás-gyűjteménynek Zala-, illetve Mosonmegyére kiterjedő harmadik és negyedik füzeté most hagyta el a sajtót. A füzetek hasznos szolgálatot tesznek mindenkinek, aki az egyes községek eltérő helypenz-díjszabásainak határozmányai tekintetében hivatalos adatokon alapuló tájékozódást kíván szerezni. A terjedelműkhöz képest olcsó füzetekre azzal hívjuk fel olvasóink figyelmét, hogy a zalamegyei díjszabást 50, a mosonmegyeit pedig 10 fillérnek levélbélyegeken való beküldése ellenében a kamara bármely érdeklődőnek bérmentve megküldi. Ugyancsak megrendelhető még a kamaránál a sopronmegyei díjszabás 30, a vasmegyei díjszabás pedig 40 fillérért.

A választók vizsgálja. Hatóságunk a leglényesebb utánjárásal publikálja az új választói törvényben az irni és olvasni tudókra vonatkozó törvényes intézkedéseket és mindent elkövet, hogy minél több jogosult jelentkezzen a vizsgákra. Hirdetmények, dob- szó és a nyilvánosság figyelmének felkeltésére mindenféle alkalmas eszközt felhasznál erre. Sajnos, a hatóság kétségbevonhatatlan jóindulatának kevés fogantja van. Mert mint halljuk, eddig még nincs jelentkező. A közön- seg körében nagy érdeklődés nem mutatkozik és mintha halálos tompultság lepné meg az embereket, nem igyekeznek ezt a legszebb, legmagasztosabb jogot megszerezni: azok nem, akiknek pedig meg van adva a lehető- ség erre. A vizsgázni szándékozók, ha vizsgá- jukat letették, ami pedig nagyon egyszerű dolog, mert összesen két sor írásból és öt sor olvasásból áll és semmiféle helyesírás nem kívántatik meg, a következő tartalmu bizonyítványt kapják:

BIZONYÍTVÁNY.

N. N. tapolczai lakos, aki Magyarországon vármegye ..... községben 18..... évi ..... hó ..... napján született, az ország- gyűlési képviselők választásáról szóló 1913. évi XIV. t.-c. 51. §-a értelmében alakított állandó bizottság előtt a mai napon az egész országra érvényesen egyszerismindenkorra igazolta, hogy irni és olvasni tud.

Kelt Tapolczán,.....

..... bizottsági tag. .... elnök.

A fenti bizonyítvány birtokában, ha a polgárok a törvényben előírt és egyébként nagyon komplikált feltételeknek megfelelnek, még e törvény hatályban lesz, választói jogosultsággal bírnak.

A soproni kerületi kereskedelmi és ipar- kamara 1914. évi május hó 19-én rendes közgyűlést tart az alábbi tárgysorozattal: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Az ipari munkának vasárnapi és ünnepnap szüneteléséről szóló törvényjavaslat. 3. Az ipari bíróságokról szóló törvényjavaslat. 4. A hazai ipar fejlesztéséről szóló törvény megújítása. 5. Jelölés a 600 koronás ipari ösztöndíjra. 6. Nagy József kamarai beltal indítványa az iparostanoncok husvéti és karácsonyi iskolaszünetének ki- terjesztése tárgyában. 7. a) Az iparostanoncok részére szervezett gartai előkészítő tanfolyam, b) a tapolczai iparostanonciskola szegény- sorsu tanuló, c) a zalaegerszegi felső keres- kedelmi iskola tanulmányi kirándulása, d) Braun Róza soproni női szabó, a budapesti

mestertanfolyam résztvevője segélyezése. 8. Posch Ferenc kamarai hivataliszlga végleg- sítése.

A Balatoni Szövetség 1914. évi május hó 24-én, vasárnap déli 12 órakor Balatonfüred- fűrdőn, a Kisfaludy Sándor Társaskör helyisé- gében (Erzsébet-udvar) igazgató-választmányi ülést tart a következő tárgyakban: 1. Tagok felvétele. 2. Köszönő iratok bemutatása. 3. Földmivelésügyi minster leiratai: a) a siófoki személykikötő tárgyában, b) a badacsonyi kikötő tárgyában, c) a Balaton közvetlen partjának közcélra való megszerzése ügyében, d) népkönyvtár adományozás ügyében, e) füz- dugványok adományozása ügyében, f) a folyóirat előfizetése ügyében, g) bortermelési szakmunka kiosztása ügyében, h) a szövets- ég támogatása ügyében. 4. Kereskedelem- ügyi minster leiratai: a) a veszprém-balaton- füredi telefon-fonal megerősítése ügyében, b) az akali-i telefonközpont ügyében, c) válasz az idegent forgalom emelése érdekében tett elő- terjesztésre. 5. Veszprém vármegye átiratai: a) alapítványi díjának felemelése tárgyában, b) a szövetség támogatása ügyében. 6. Somogy vármegye átiratai: a) a balatoni körút tovább építése ügyében, b) a szövetség támogatása ügyében. 7. Jelentés a badacsonyi Kisfaludy-muzeum tárgyában. 8. Jelentés a fűrdőtelepeken működő közönyvtárak tárgyá- ban. 9. Jelentés a Magyar Turista Egyesület ünnepi közgyűlése tárgyában. 10. Jelentés a balatonarácsi népházról. 11. M. kir. állam- vasutak átirata a folyóirat ügyében. 12. Jelentés az iskolai kirándulásokról. 13. Tábí főszolgabírói hivatal átirata, szárszói ügyben. 14. Jelentés az orvosoknak küldött felhívások tárgyában. 15. Előterjesztés a balatoni turista utak tovább jelzése ügyében. 16. Javaslat irodalmi estélyek és hangversenyek rendezése tárgyában. 17. Folyó ügyek.

Bátor életmentő. Folyó hó 14-én délután Kenesén öt szolgálaton kívüli vasuti altiszt egy csónakon a Balatonra mentek. Már jó melyen benn voltak, midőn a csónakban ülők fészkelődéséttől az felborult és a benne ülők a vízbe estek. Sikertült nekik a csónakba kapaszkodni, azonban ki nem tudtak jönni. A parton észrevette ezt egyik társuk, aki azelőtt halász volt és a veszedelemben for- gok segítségére sietett egy másik csónakkal; elérve őket a felborult csónakba kapaszko- dókat nagy fáradsággal partra vonszolta, s így öt ember életét mentette meg. A bátor életmentő állítólag 2 koronát kapott a ki- mentettektől s így egy-egy emberéletért 40 fillér jutalomban részesült. Ejnye, de olcsó volna így az emberélet. Bizonyára megkapja érte megérdemelt jutalmát is.

A gyermekek dohányozása ellen a vár- megye igen kívánatos szabályrendelet alko- tását határozta el a belügyminiszeri utasítás alapján. Az új megyei szabályrendelet szerint 100 koronáig terjedő pénzbüntetés fogja érni azt a trafikost, aki 15 éven aluli gyermekek- nek dohányt vagy dohányzást szükséges kellekeket elárulit. Helyes. Dehát hol van a világon az a trafikos, aki ellenőrizni tudja, hogy pl. ha a májsztertram az inasát elküldi két hölgy, vagy magyar cigarettáért, nem- e vesz magának cigarettát az inas is. Bizony nehez lesz az ellenőrzés, mert így tizenöt éven aluli gyermeket nem is küldhetünk dohányért, cigarettáért vagy szivarért.

A három testőr. Alexander Dumas világ- hírtű regénye nyomán készült filmet folyó hó 21-én, áldozócsütörtökön mutatja be a Pannonia-mozgó.

Drágább lesz a per. Félhivatalosan jelen- tették már, hogy a kormány a bélyeg- és jogilletékekre vonatkozó szabályokat revizio alá veszi. A revizio munkája már elkészült s a pénzügyi és igazságügyi miniszerium szét is küldte a reform ismertetését azoknak, akikkel azt meg akarja ismertetni. A javaslat legnevezetesebb változásai a summás és rendes perek bélyegskálájánál vannak. Eddig a 100 koronán aluli perekben 40 filléres, a 100 koronánál nagyobb tárgyú perekben 1 koronás bélyeget kellett a kereset minden példányára ragasztani. Most a pertárgy értéke szerint növekszik a bélyeg. Lesznek 2, 3, 4 és 5 koronás kereseti bélyegek. A mellékelt bélyeg eddig 20 és 30 filléres volt. Most ez

is progresszíven növekszik a per értéke szerint. Eddig azokért az okiratokért, amelye- ket a perben be nem csatoltak, csak hivat- koztak rájuk, nem kellett bélyeget leróni, most ezek után is jár az ugynevezett el- ismervényi bélyeg. A tárgyalási jegyző- könyvek és ítéletek bélyegei szintén meg- drágulnak. A kereset beadásakor mindjárt le kell róni az ítéleti bélyeget is, amit a summás és rendes perekben fel kell ragasztani a kereset első példányára. Annyit jelent ez, hogy a jövőben csak az perelhet, akinek sok pénze van, aki a per megindításakor már az ítéleti bélyeget is előlegezni tudja. Egy-egy per három-négy évig is eltarthat, de az ítéleti bélyeget már a per indításakor meg kell fizetni.

A tapolczai járás főszolgabírájától.

2578. sz. 1914.

Hirdetmény.

A vallás és közoktatásügyi miniszer ur- nak a Belügyminiszer ural egyetértőleg ki- adott 1184—1914 V. K. M. eln. számú rendelete 12. §-a alapján kihirdetem, hogy mindazon 24 évet betöltött férfi nemhez tar- tozó magyar állampolgár, aki az 1913—14. t.-c. 6. §-a értelmében

1. akár egy adónemből külön, akár több adónemből együttvéve legalább 20 K. egye- nes állami adóval van megróva; vagy

2. iparendelő, vagy igazolvány alapján önállóan ipart üz; vagy kereskedést is- ha legalább egy segédmunkást állandóan al- kalmaz, vagy akár egy adónemből kü- lön legalább 10 K. akár több adónemből együttvéve legalább 20 K. egyenes állami adóval van megróva; vagy

3. olyan alkalmazott aki: az ipari üzlet, vagy vállalat körében — ideértve a bányászatot, kereskedelmet és iparszerűen folytatott közlekedést is- nem csupán alkalmilag felfogadott napszámosként van alkalmazva, ha vagy iparostanoncz volt és a tanviszony befejeztével az iparhatóság- tól bizonyítványt kapott, vagy az utolsó 5 megszaktásokkal legalább 3 éven át ugyan- évi időtartamon belül a kár egyfolytában, akár egy ipari munkanemben (szakmában) dol- gozott, vagy

b.) az őstermelés körében vezető munkási, vagy felügyelői tennivalók végzésére bár- mennyi idő óta van alkalmazva; vagy

c.) az a.) és b.) pont alá nem esik, de köz vagy magánszolgálatban ugyanannál a munkaadónál bármily foglalkozás körében legalább 5 év óta van állandóan alkalmazva, vagy

4. valamely választónak mezei gazdasa- gában, ipari üzletében, vagy vállalatában, mint segítő családtag működik, vagy

5. a katonai, vagy csendőrségi szolgálat- ban altishti fokozatot ért el és olvasni tud anélkül, kogy az idézett tez. 5. §-ában meghatározott elemi népiskola 6. osztályu képzettsége lenne, az választói jogát csak úgy gyakorolhatja, ha irni olvasni tudását kimutatja.

Aki irni és olvasni tudását az elemi nép- iskola 6-ik osztályával, vagy az ezzel a választói jogosultság szempontjából legalább egyenlő értékű más iskolai osztályával, vagy más tanfolyam sikeres elvégzésével igazolni nem tudja, mert azt vagy nem végezte el, vagy ilyen bizonyítvány megszerzése részére nehézségbe ütközik, — az az irni olvasni tudást Tapolczán folyó évi május hó 25-ik és következő napjain a fent idézett rendelet 8. 9. §-ai értelmében e célra alakított bizott- ság előtt igazolhatja. A bizottság mindazok részére, akik előtte tudásukat igazolják, az egész országra egyszer és mindenkorra ér- venyes bizonyítványt fog kiadni.

Akik irni és olvasni tudását igazolni kívánják, azok ezen szándékukat nevük, életkoruk, polgári állásuk pontos megjelölése mellett legkésőbb f. évi május hó 25. nap- jáig nálam személyesen, vagy levelben jelent- sük be, későbbi jelentkezéseket figyelembe nem veszek. Kívánatos azonban, hogy a jelentkezések az imént említett május 25-ike előtt legalább 4—5 nappal megtörténjenek, hogy a jelentkezők a vizsgálatra kellő idő- ben meghívhatók legyenek. A meghívóban

a vizsgálat pontos ideje, helye és a vizsgálatra bocsátás feltételei (a 24 éves életkor és a magyar állampolgárság mikénti igazolása) közölve lesznek.

A vizsgálat teljesen ingyenes.

A vizsgálatra bocsátás kérdésében a fent idézett rendelet 13. §-a alapján magam fogok végeredményesen határozni.

A vizsgálatra bocsátás a jelentkezés sorrendjében történik.

Tekintettel arra, hogy az irni olvasni tudás a választói törvény 7-ik §-a szerint csupán a legalább 40 K. egyenes állami adót fizetőktől, valamint a törvény 12. §-ában felsoroltaktól nem kívántatik meg, mindinkább nagyobb jelentősége lesz a választói jog szempontjából az irni olvasni tudásnak mint alapfeltételnek, ennél fogva a lakosság azon részének, mely a törvény 6. §-ának csoportjába tartozik, különös figyelmébe ajánlom, hogy a fentiekben körülírt igazolást minél számosabban vegye igénybe, mert különben számos esetben legszébb alkotmányos jogától: országgyűlési képviselői választói jogától esik el. Jólehet az irni olvasni tudás igazolása csupán abból áll, hogy a bizottság előtt öt sort elolvasson és három sort leírjon.

Jelen hirdetésem járásom összes közsegeiben falragaszok és dobszó útján is több ízben és f. é. május hó 17-ik napján okvetlenül kihirdetendő.

A községi és körjegyzőket felhívom, hogy a kihirdetés és kifüggesztés megtörténtét igazoló községi bizonyítványokat hozzám f. é. május 20. napjáig beküldjék.

Tapolcza, 1914. évi április 23.

Karácsony Kálmán
főszolgabíró.

Ügyes fodrásznő
ajánlkozik uri házakhoz, ki ért
a legdivatosabb fésüléshez, tud
:: ondolálni is. ::

Báli és ünnepi alkalmakra is szívesen
:: rendelkezésre áll. ::

Nagy Róza
Bacsányi János-utca 57.

Tapolcza nagyközség előljáróságától.

861—1914. szám.

Hirdetmények.

A községi előljáróság közhírré teszi, hogy az 1914. évre érvényesített házadó kivetési lajstrom a jegyzőségi irodában folyó évi május hó 10. napjától, május hó 17. napjáig közszemlére kitéve lesz, — mely idő alatt a netáni felszólalások, észrevételek esetleg felebezések a jegyzőségi irodában szóval vagy írásban előterjeszthetők.

Kelt Tapolcza, 1914. év május 9-én.

901—1914.

A községi előljáróság közhírré teszi, hogy az 1914. évre érvényesített I., II. osztályú kereseti adó kivetési lajstrom a jegyzőségi irodában folyó évi május hó 15. napjától, május hó 22. napjáig közszemlére kitéve lesz, — mely idő alatt a netáni felszólalások, észrevételek esetleg felebezések a jegyzőségi irodában szóval vagy írásban előterjeszthetők.

Kelt Tapolcza, 1914. év május 14-én.

Németh Jenő
jegyző.

Gyóry János
bíró.

Modern fehér zománczott hálószoba bútor

és egy mahagoni színű
uriszoba, urilak vagy nyaraló részére olcsón eladó

Freller Adolf
asztalosmesternél, Tapolczán.

Dunántuli Helyi Érdeku Vasut Részv.-társ.

845—1914. szám.

MEGHIVÓ

a „Dunántuli Helyi Érdeku Vasut Rt.”-nak

1914. évi május hó 26-án (huszonhatodikán), kedden déli 12 órakor Budapest, II. Szilágyi Dezső-tér 1. szám alatt (II. emelet) tartandó

rendes közgyűlésére.

Napirend:

1.) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1913. évi mérleg végleges megállapítása.

2.) Határozat a tiszta nyereség hovatfordítása iránt.

3.) Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény iránt.

4.) Határozat a beruházási tartalék-alap igénybevétele tekintetében.

5.) A felügyelő-bizottság megválasztása 3 évre.

6.) Az igazgatóság, végrehajtó-bizottság és felügyelő-bizottság járandóságainak megállapítása egy évre.

Budapest, 1914. évi május hó 8-án.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

Azon részvényesek, akik a közgyűlésen részt venni kívánnak, kötelesek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt Budapest: a „Magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank”-nál (V., Dorottya-utca 6.), vagy a „Magyar általános hitelbank”-nál (V., József-tér 2.), vagy Berlinben: a „Dresdner Bank”-nál, vagy „Dahlem bei Berlin”-ben: a „Centralbank für Eisenbahnwerte” cégnél, vagy München-ben a „Bayrische Vereinsbank”-nál, vagy M/m. Frankfurtban: a „Dresdner Bank”-nál legkésőbbben a közgyűlés megtartása előtt 8 nappal letenni.

Az államkincstár, a megyék, városok és községek, valamint cs. és kir. Fensége Albrecht herceg örökösei és a herceg Eszterházy javainak kormányzósága ezen kötelezettség alól fel vannak mentve.

Minden szabályszerűen letett egy részvény egy szavazatra jogosít.

A házamban levő jelenlegi
szabóüzlet helyiség

Szent-Mihály naptól fogva

bérbeadandó.

DR. FISCHER GYULA.

Meinl Gyula
Kávébehozatal

Hetenkint kétszer friss pörkölt
kávé, csokoládé és kakaó.

Főlerakat Tapolcza és vidékére:

KASZÁS SOMA
FÜSZER- ÉS
CSEMEGEKERESKEDÉSÉBEN
TAPOLCZA.

Tapolcza nagyközség előljáróságától.

903—1914. szám.

Adófizetés iránti hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság ezennel felszólítja mindazokat az adózókat, akik a községi adókönyvben előírt és az 1909. évi XI. t.-c. 26. §-a értelmében esedékes adótartozásukat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt, a jelen hirdetmény közhírré tételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 23-ig az alulírott községi előljáróságnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíttatni.

Tapolcza, 1914. év május hó 16 napján.

Németh Jenő
nagyközségi jegyző.

Gyóry János
bíró.

KIRÁLY VILMOS

szobafestő és mazoló
TAPOLCZA, Baross Gábor-utca.

Telefonszám 54.

Elvállal minden e
szakmába vágó
munkát, a leg-
egyszerűbbtől a
legszebb kivitelig,
jutányos áron.

vő jelenlegi helyiség...
...től fogva...
...andó.
...GYULA.

gyula...
...zalal...
...pörkölt...
...s kakaó...
...s vidékére:
...SOMA...
...ÉSÉBEN...
...A.

eljáróságától...
...irdetmény...
...róság ezennel...
...az adózókat...
...nyben előirt és...
...ő. Ő-a értelmé...
...ásukat e ho...
...ogy azt járu...
...detmény köz...
...napon belül...
...lított közsé...
...kább fizessék...
...en ellenük a...
...al meg fog...
...ájus hó 16...
...győri János...
...bíró.

LMOS...
...zolo...
...ábor-utca...
...e...
...gó...
...g-...
...a...
...g...
...n.

Gépirókisasszony
ügyvédi, vagy más irodában
állást keres.
Cím a kiadóhivatalban.

Egy 30—40 éves nős,
erélyes egyén, ki a szülő-
nívelés minden ágában
jártas, azonnal elhelye-
:: zést nyer mint ::

segédvincellér
IBOS NÁNDORNÁL Badacsonyan.

CSAK KÉKKUTI ANNA-VIZET
IGYUNK!!!

Ez a leghíresebb és legjobb üdítő ital.

Kitüntette Londonban és Párisban aranyéremmel.

Igen jó és olesó viz.

1 és fél liter 30 fill. 1 liter 22 fill. Fél liter 20 fill. Az árak üvegestől értendők. Töltés: 1 és fél liter 10 fill. Kisebb üvegek töltése 8 fill. Kapható és megrendelhető: Mohos Károlynál, Kékkuton.

Rohitsy
Tempel -forrás. Szénsavdús, diatetikus, üdítő asztali ital. — Elősegíti az emésztést és anyagcserét.
Styria Legteljesebb gyógyforrás. — Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdaganatnál, májbajoknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknél, a légutak hurutos bántalmainál.
Donati a maga nemében a leggazdagabb tartalmu gyógyforrás leg-erélyesebb hatással. Főképen indikálva: idült bélhurutnál, obstitációnál, epekövél, elhízási bajlaimnál, csúznál és cukorbetegségénél.
Legdusabb, természetes magnézium-glaubersósforrások.

Főraktár Magyarországon:
Hoffmann József, Budapest, V., Báthory-utca 8.

Divatos női angol és francia kosztümöket a legizlésebb kivitelben.
o o o
Gyászruhákat 24 óra alatt készít mérték szerint
DEÁK JÁNOS
≡ angol női szabó ≡
TAPOLCZA,
Deák Ferenc-utca.

Frisch Jenő tulajdonát képező (az izr. iskola mellett) u. n. **SCHLANG-féle ház,** ugyszintén egy jó karban levő födeles hintó és két pár lószerszám **eladó.**

Van szerencsém a n. érdemű közönség szives tudomására hozni, hogy nálam a világhírű asbestpala □ métere 3 korona
az elsőrendű Stiria bádognak □ métere 3 korona
csatornának folyómétere . . . . . 1 korona 60 fil.
csatorna díszes vasakkal . . . . . 2 korona

Különös figyelmébe ajánlom a n. érdemű közönségnek a palára figyelni hogy a világhírű „ETERNIT“ palát össze ne tévesszék az utánzott másodrendű palákkal, mert a valódi pala „ETERNIT“ szóval van megjelölve.

Tisztelettel
STEINER ZSIGMOND
vaskereskedő, lakatos, bádogos és pala főraktára.

MILLIÓK
használgák
Köhögés
rekedtség, hurut, elnyájkásodás, görcs, számarköhögés ellen
Kaiser-féle Mell-Karamellák
a „3 fenyővel“
6500 elismerő levél orvosoktól és magánosoktól!!!
Kiválóan kellemes, izletes bonbonok. 20 és 40 filléres csomagokban és 60 filléres dobozban kapható Glazer Sándor gyógyszerterében.

Képvisező: Molnár Kálmán Tapolcza.

KOLLARIT -börlemez
kaucsuk-compositióval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ
A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze
Végtelenül tartós! Régi szindely-tetők átfedésére kiválóan alkalmas. Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell. Kapható:
JUNG ADÁM vaskereskedőnél, TAPOLCZÁN.

